

Piotr Chlebowicz

Sprawozdanie z konferencji „Współczesne ekstremizmy. Geneza, przejawy, przeciwdziałanie” (Olsztyn, 5 grudzień 2013 r.)

W dniu 5 grudnia 2013 r. Katedra Kryminologii i Polityki Kryminalnej Wydziału Prawa i Administracji Uniwersytetu Warmińsko-Mazurskiego oraz olsztyńska Delegatura Agencji Bezpieczeństwa Wewnętrznego zorganizowały konferencję pt. „Współczesne ekstremizmy. Geneza, przejawy, przeciwdziałanie”. Celem przedsięwzięcia było stworzenie platformy wymiany poglądów, informacji, a także doświadczeń zarówno funkcjonariuszy organów ścigania i prokuratury (oprócz przedstawicieli ABW byli także obecni funkcjonariusze Policji, Straży Granicznej), jak i reprezentantów świata nauki (pracowników naukowych UWM) i organizacji pozarządowych (przedstawiciele Stowarzyszenia Wspólnota Kulturowa „Borussia” oraz Stowarzyszenia „Nigdy Więcej”). Celem spotkania było też uporządkowanie wiedzy na temat współczesnych ekstremizmów politycznych w Polsce (przy czym należy zaznaczyć, że na konferencji omawiano wyłącznie rodzaje ekstremizmów prawicowych). Organizatorzy skupili się na eksponowaniu wątków strictly kryminologicznych i prawnych, w szczególności prawno-karnych, związanych przede wszystkim z zagrożeniami bezpieczeństwa wewnętrznego i porządku konstytucyjnego państwa płynących z działalności ekstremistów. Profil konferencji był zatem wypadkową zainteresowań badawczych Katedry Kryminologii i Polityki Kryminalnej WPiA UWM oraz zadań i kompetencji ABW w tym zakresie.

Z uwagi na specyfikę problematyki i cele przedsięwzięcia – zarówno edukacyjny, naukowy, jak również szkoleniowy i praktyczny – konferencja składała się z dwóch paneli. Pierwszy z nich nosił tytuł *Aspekty prawne, kryminologiczne i kryminalistyczne współczesnych ekstremizmów* i miał charakter otwarty. Drugi panel, pt. *Koordinacja działań służb publicznych w zakresie przeciwdziałania współczesnym, nielegalnym ekstremizmom*, był zamknięty. Uczestniczyli w nim jedynie funkcjonariusze publiczni i prelegenci.

Po otwarciu konferencji przez prof. Wiesława Pływaczewskiego i wystąpieniach prof. Piotra Majera, prodziekana Wydziału Prawa i Administracji UWM, oraz płk. Pawła Lubiewskiego, dyrektora Delegatury ABW w Olsztynie, referaty wygłosili mgr Szymon Buczyński (referat zatytułowany *Geografia współczesnych ekstremizmów – główne obszary zagrożeń*), dr Monika Kotowska (*Nieletni jako ofiary technik psychomanipulacyjnych stosowanych przez ugrupowania ekstremistyczne*) i A. Suhak (*Antysemityzm – polsko-polski dyskurs z Zagładą w tle*). W tej części poruszano takie kwestie, jak psychologia ekstremizmu, tendencje i kierunki rozwoju postaw ekstremistycznych oraz kulturowe i historyczne uwarunkowania antysemityzmu. Po krótkiej przerwie ze swoimi referatami wystąpili prof. Wiesław Pływaczewski (*Gangi motocyklowe – melanż skrajnej ideologii i przestępczości*), mgr Agata Lewkowicz (*Ekspresja mowy nienawiści w cyberprzestrzeni*) oraz studentki koła naukowego „Vestigium” Ewa Czajkowska i Małgorzata Truskolaska (*Wandalizm jako wizualny przejaw mowy nienawiści – na przykładzie województwa podlaskiego*).

Podczas drugiego panelu Jacek Purski, przedstawiciel Stowarzyszenia „Nigdy Więcej”, scharakteryzował rasizm i neofaszyzm w Polsce. Problematyka powiązań między współczesnymi formami ekstremizmu a chuligaństwem stadionowym były przedmiotem wystąpienia dr. Piotra Chlebowicza. Kolejny przedstawiciel Katedry Kryminolo-

gii i Polityki Kryminalnej UMW mgr Maciej Duda zaprezentował problem przestępstw z nienawiści z perspektywy prawa karnego i orzecznictwa. Wątek ten był kontynuowany przez przedstawiciela gdańskiej Delegatury ABW kpt. Tomasza Plaszczyka, który przybliżył problematykę praktycznego zastosowania przepisów karnych na tle dowodowym i wykrywczym. Poruszył on między innymi zagadnienia związane z wykładnią art. 256 kk oraz omówił kwestie dotyczące zbierania materiału dowodowego w tej kategorii spraw. Jako ostatnia wystąpiła podinspektor Agnieszka Choromańska z Wyższej Szkoły Policji w Szczytnie z referatem dotyczącym procesowych aspektów przestępstw ekstremistycznych.

Wygłoszone referaty stanowiły punkty odniesienia podczas dyskusji, która zawiązała się w części końcowej konferencji. Uczestniczył w niej także zastępca dyrektora Departamentu Postępowań Karnych ABW. W ocenie uczestników konferencji problematyka ekstremizmu z uwagi na jej wielowymiarowość i złożoność powinna stanowić przedmiot badań naukowych. Casus Brunona K. wskazuje na niepokojące tendencje ekstremistyczne, które mogą ewoluować w kierunku terroryzmu wewnętrznego. Ponadto na konferencji zwracano uwagę na zagadnienia związane z prognozowaniem zagrożeń generowanych rozwojem ekstremizmu.